شهرآرا روز نو

22 09 19

اشنبه

۳۱ شهریور ۱۳۹۸
۲۲ محرم ۱۴۴۱
شماره ۲۹۲۸

ببخشید ساعت چنده؟

درباره چرایی تغییر ساعت رسمی کشور که سوژه شوخی در فضای مجازی شده است

ایمان فروزان‌نیا

از دیشب در فضای مجازی شروع شده است؛ لطیفه‌های مربوط به ساعت قدیم و جدید را می‌گوییم. همان‌هایی که هر سال اول بهار و پاییز می‌خوانیمشان و بعضی‌هایشان از فرط لوسی، خیلی روی اعصاب هستند. اصلا بخشی از لطیفه‌ها و پست‌های فضای مجازی هم مربوط به همین روی اعصاب بودن تغییر ساعت است: «خودمون کم مصیبت داریم، ساعت‌ها رو هم باید یه ساعت بکشیم عقب. تا یه ماه داستان داریم.» کاربر دیگری نوشته بود: «دیگه نه‌تنها ساعت قدیم، ساعت جدید خز شده، بلکه مسخره کردنش هم خز شده». به‌هرحال چه خوب چه بد، از دیشب، ساعت رسمی کشور یک ساعت به عقب کشیده شد و به رسم هر سال، باید تا چند وقت شاهد لطیفه‌ها و مزه ریختن‌های مربوط به ساعت قدیم و جدید باشیم. حالا که از این اتفاق گریزی نیست، بد ندیدیم درباره علت این تغییر بنویسیم و سر دربیاوریم که آیا در بقیه کشورهای دنیا هم چنین تغییراتی رخ می‌دهد یا خیر.

چرا جلو و عقب می‌کشیم؟

فلسفه اینکه در ابتدای بهار ساعت‌ها را یک ساعت جلو می‌بریم و در ابتدای پاییز دوباره آن را به حال اول برمی‌گردانیم، استفاده بهینه از نور خورشید و کاهش مصرف انرژی است. هرچه یک کشور از خط استوا فاصله بیشتری داشته باشد، با تغییر فصول، اختلاف طول روز و شب در آن محسوس‌تر می‌شود؛ مثلا در ایران خودمان طول روز در تابستان حدود ۱۴ساعت است و در زمستان به کمتر از ۱۰ساعت می‌رسد. حالا نقش تغییر ساعت این وسط چیست؟ اجازه بدهید با یک مثال برایتان توضیح دهیم. زمان غروب خورشید در تابستان‌های مشهد حدود ساعت ۷ شب است؛ یعنی مردم باید از ساعت ۷ به بعد کم‌کم چراغ مغازه‌ها و خانه‌هایشان را روشن کنند ولی وقتی ساعت رسمی را یک ساعت به جلو می‌بریم، غروب خورشید از ساعت ۷ به ۸ می‌رسد؛ یعنی مغازه‌داری که قصد داشته است ساعت ۱۰ شب مغازه‌اش را ببندد و به خانه برود، به‌جای سه ساعت روشن گذاشتن چراغ‌ها، دو ساعت از روشنایی برق استفاده می‌کند. این یعنی کاهش مصرف برق و دیگر انرژی‌ها مثل گاز. شاید بپرسید خب، چرا با شروع پاییز ساعت را به عقب برمی‌گردانیم تا دوباره مصرف برق در شب‌ها افزایش پیدا کند؟ دلیلش کاهش نور صبح است. اگر ساعت به عقب برنگردد، کارمندان و دانش‌آموزان باید سر صبح در تاریکی به محل کار خودشان بروند؛ چون طلوع آفتاب به زمان شروع کار اداره‌ها و مدارس نزدیک می‌شود، با عقب بردن ساعت، شروع کار جامعه در نور بیشتری صورت می‌گیرد که این موضوع هم باعث افزایش امنیت رفت‌وآمد می‌شود، هم کاهش مصرف انرژی را به‌دنبال دارد و هم نشاط بیشتری به جامعه تزریق می‌کند.

تغییر ساعت از کی رواج شد؟

تغییر رسمی ساعت برای استفاده بیشتر از نور خورشید برای اولین‌بار در فرانسه مطرح شد. در سال ۱۷۸۴ بنجامین فرانکلین، وزیرمختار آمریکا در فرانسه، مقاله‌ای در یکی از مجلات فرانسه چاپ کرد و از مردم خواست صبح‌ها یک ساعت زودتر از خواب بیدار شوند. او معتقد بود با این کار، مردم می‌توانند روزها از روشنایی خورشید بیشتر استفاده کنند و شب‌ها شمع کمتری مصرف می‌شود؛ البته فرانکلین پیشنهادی برای تغییر ساعت رسمی کشور نداد. این پیشنهاد را برای اولین‌بار در سال ۱۹۰۷ در انگلستان، فردی به نام ویلیام ولت مطرح کرد؛ هرچند که در آن زمان عملی نشد تااینکه بالاخره برای اولین‌بار در سال ۱۹۱۶ در کشور آلمان تغییر ساعت رسمی برای صرفه‌جویی در مصرف انرژی، عملی شد. در طول جنگ جهانی اول و دوم، برخی دیگر از کشورها هم دست به اقدام مشابهی زدند.

تغییر ساعت زمستانی و تابستانی در ایران تا سال ۵۷اجرا می‌شد. از سال ۱۳۵۷ به مدت ۱۳ سال این قاعده به فراموشی سپرده شد تا این‌که در سال ۱۳۷۰ مرحوم هاشمی‌رفسنجانی، رئیس‌جمهور وقت گفت با تغییر ساعت می‌توان روزانه در ساعت اوج مصرف برق تا ۱۰۰مگاوات ساعت، صرفه‌جویی کرد و درنتیجه دولت در مصوبه‌ای اعلام کرد تغییر ساعت تابستانی و زمستانی دوباره اجرا شود. سال ۱۳۸۴ در دولت محمود احمدی‌نژاد مصوبه تغییر ساعت سال ۷۰ لغو شد تا ساعت‌ها را دیگر جلو و عقب نبرند. استدلال این بود که این کار به کاهش بار ترافیک کمک می‌کند و با نزدیک کردن ساعت ناهار و نماز ادارات، از اتلاف وقت در میانه روز جلوگیری می‌شود. این تصمیم دولت البته خیلی پایدار نماند و سال ۸۶، قانونی در مجلس تصویب شد که دولت را مکلف می‌کرد هرسال دوبار ساعت رسمی کشور را متناسب با وضعیت کره زمین تغییر دهد؛ اول فروردین ساعت را یک ساعت به جلو ببرد و در پایان شهریور آن را یک ساعت به عقب برگرداند.

کشورهای دیگر دنیا چه می‌کنند؟

امروز ۷۷کشور جهان ساعت رسمی‌شان را در فصل‌های مختلف سال تغییر می‌دهند؛ البته همیشه تغییر ساعت محدود به همین یک ساعت به جلو بردن در آغاز نیمه گرم و یک ساعت به عقب بردن در آغاز نیمه سرد سال نیست. در برخی کشورها ساعت را تنها ۳۰دقیقه جابه‌جا می‌کنند. بعضی کشورها ساعت را دو ساعت به عقب و جلو می‌برند. در بعضی زمان‌ها هم ساعت تابستانی دو ساعت و ۴۰دقیقه جلو می‌آید و در زمستان به جای اولش برمی‌گردد. تمام اروپا به غیر از بلاروس و ایسلند، ساعت تابستانی و زمستانی دارند. در میان کشورهای آسیایی، چین تغییر ساعت ندارد. روسیه هم که بین شرق و غربش حدود ۱۱ساعت اختلاف زمان وجود دارد، از این قاعده پیروی نمی‌کند. دربین کشورهای اطراف ایران نیز تنها سوریه، ترکیه و اردن ساعت‌ها را جابه‌جا می‌کنند.

در آمریکای شمالی، بیشتر ایالت‌ها ساعت تابستانی و زمستانی دارند اما درمورد اینکه هرکدام این ساعت را چه زمانی اعمال کنند، اتفاق نظر وجود ندارد؛ یعنی برخی ایالت‌ها ساعت را در یک روز عقب می‌کشند و برخی در یک روز دیگر. در آمریکای‌جنوبی باتوجه‌به عرض جغرافیایی و نزدیکی‌شان به مدار استوا، طول شب و روز آن‌قدرها تغییر نمی‌کند و برای همین هنوز بیشتر کشورها در این قاره از این قاعده تبعیت نمی‌کنند. در آفریقا هم تنها مراکش، نامیبیا و منطقه صحرای غربی ساعتشان را تغییر می‌دهند. در قاره اقیانوسیه فقط استرالیا ساعت را تغییر می‌دهد؛ البته تغییر ساعت در مناطقی که کار و زندگی مردم، کشاورزی و دامپروری و امثال این‌هاست و با نور خورشید تنظیم می‌شود نه با آنچه ساعت نشان می‌دهد، خیلی طرفدار ندارد. در بسیاری از کشورهای دنیا شهرها یا روستاهایی پیدا می‌شوند که بی‌توجه به عقب و جلو کشیده شدن ساعت رسمی کشور، به زندگی و فعالیتشان ادامه می‌دهند.

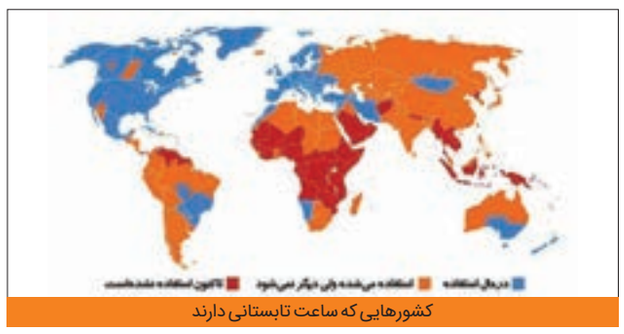
کشورهایی که ساعت تابستانی دارند

جدول ۲۷۷۳

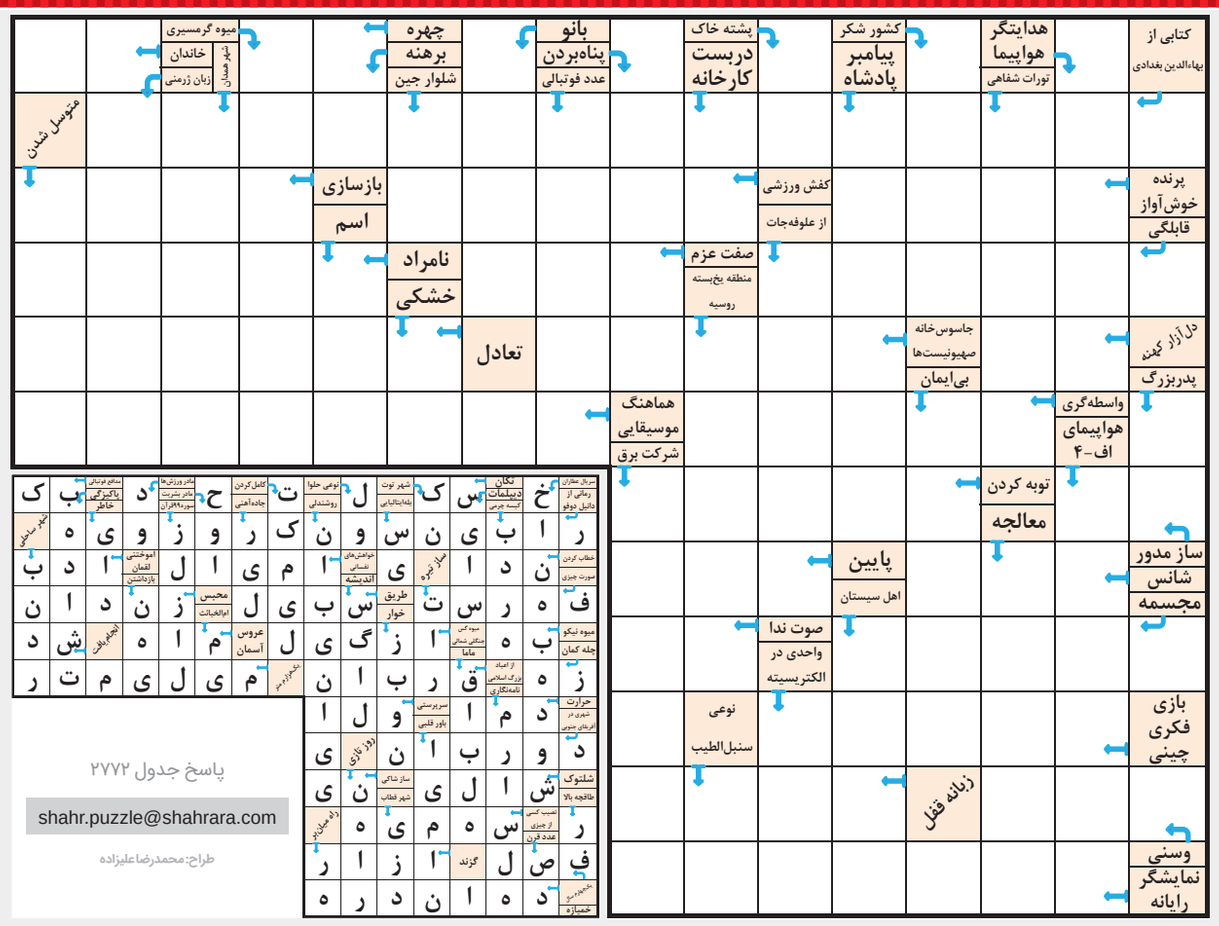

پاسخ جدول ۲۷۷۲

shahr.puzzle@shahrara.com

طراح: محمدرضا علیزاده

حاضرجواب

سامانه ثبت اعتراض به قطع یارانه‌ها فعال شد.

البته با سابقه‌ای که ما از شما سراغ داریم، باید یک سامانه «اعتراض به قطع سامانه اعتراض به قطع یارانه» هم فعال بشه.

در ایران ۷۵۰هزار نفر مبتلا به فراموشی هستند.

یعنی ۷۵۰هزار تا مدیر و مسئول داریم توی کشور؟

وزیر علوم: پدیده‌ای به نام فروش صندلی در دانشگاه‌ها نداریم.

به زودی: توی خوابگاه‌های دانشجویی هم سوسک نداریم.

بازدید نمایندگان فیفا از گیت ورودی بانوان به ورزشگاه آزادی

تاج به مدیر ورزشگاه: هر وقت بازدیدشون تموم شد و رفتن، برو گیت رو جمع کن!

نماینده ساوجبلاغ: حقوق نمایندگان بین ۵ تا ۸میلیون تومان است.

وی در پاسخ به سوالی درباره نشان دادن فیش حقوقی گفت: فیش؟ فیش چیه؟ فیش تلویزیون؟ ماهی؟ نمی‌دونم والا.

کله ونگ

مُشتبا نخعی‌راد

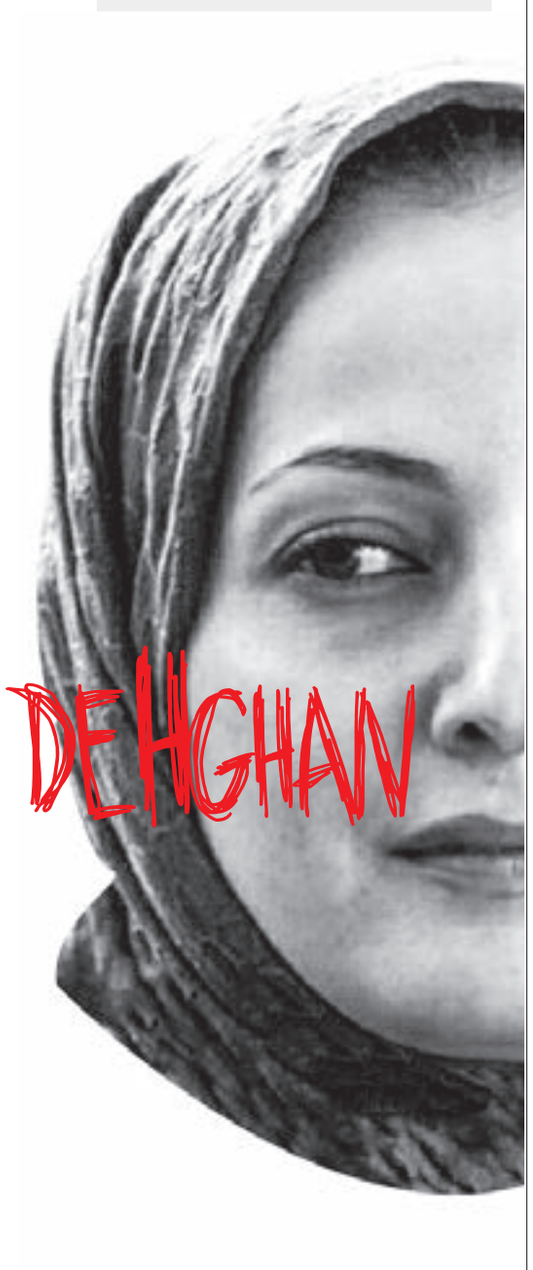

آبجی «دهقان» خِسته رِفته!

یَره نگا کن چی دنیایی شده. ما یَگ زمانی کَل مِنداختم مِرَفتم آب حوض تو حولی ره خالی مکردم یا پنچَری هیجده‌چرخ مِگرفتم و کَک‌مایَم نمِگزید. حالا مردم دگه ول ددَن و دَل‌ودماغ ندرَن کار کُنن. انا، شما همی آبجی‌ما «شقایق دهقان» ره نگا کُنن. ازش مُپُرسَن «یَره دری چکا مُکُنی؟ برچی چن وقته دگه نمی‌بینُم‌تا؟» اَیَم وَرمِدره مگه: «مُو از بازیگری خِسته رَفتُم. یَگ زمانی جوون‌تر بودُم، الان دگه حال ندِرُم.» واز برعکس، مُو شِنُفته بودُم از خانما نبایس بُپَرسِم چَن سالشا مره؟ خُلقشا تَنگ مِشه و دوست درَن همه فک کُنم هنوز هیجده‌سالشانه. ولی وقتی شما خودتا درِن ایجور مِگن، دگه مُو چی بُگُم؟

بعد مُپُرسَن بِر چی؟ چی ربطی دره؟ مگه: «وقتی چوون بودُم، مِتنِستُم فشارای بازیگری ره تحمل کُنم. ولی الان دگه سِنُم زیاد شده و نمِتنُم.» آبجی! بین خودما بشه، فشار که دگه مث هم یَگ عضو خانواده همه رِفته. از کله صبح که از خواب ورمِخزم، فشار میه پتو ره از روما مِکشه که وَخز دیر رفت. بعد خیرِندیده جلدی مِیره سر سفره و همه‌چی ره جارو مُکنه و مُخوره. مُو کَه مُخوام بُرُم بِر همی فشار یَگ سِجلی بگیرُم و بعدش بُبَرم بُگُم همی یارانه‌اش ره هم وصل کنن! قبول درُم پولی نمِره، ولی اَقَل کَندش پول همی نونی که دره از ما مُبُره که مشه!

کار ندِرُم، بعدشم دیدُم گفتن: «مو از سینما گلایه ندرُم؛ چون همیشه تو تلویزیون کار مکردُم. ولی لاکردار ای روزا کار کردَن خیلی سخت رِفته و با کسایی که درَن کار مُکُنَن، اَبُم تو یگ جوب نمِره.» آبجی! بِر چی درِن ایجور مُکنَن؟ شما بایَس ببینِن درَن آب ره تو کدوم جوب مریزَن، شمایَم همونجه بِرن. الان بازار خرابه کار گیر نمیه، نمِشه هر کی هر جور دلش مِخه، آب بیریزه.

با هم بشنویم؛
اسمت که میاد
کی خونده؟
روزبه یمانی
ترانه‌اش از
کیه؟
فهد روزبه یمانی
موزیکش رو کی
ساخته؟
هومن نامداری
مس‌ومالش
چیه؟
احساسی،
ترانه غمناک،
دل‌شکسته‌طور و
شکست عشقی